

edige vertegen-
gheld.
listen beweren,
stem uitbreng
ate misleidend
o sterk mogelijk
en.
egaan, moet na
Nolens, al gaf

hem na, al blijft
baliseering maar
e volstrekt niet
elf.

verkiezing de
is toch wel

in dat geval is
r in de Tweede

ag niet worden
erden verslaving
in en bieden,
ar beginselen bij

er wille van de
spoedig gereaf-

een deel af van

en er niet.
en coalitie, die

partij zoo sterk
le Kamer vormt,
rd.
sten c.a. zoo on-

aar lijkt, dat de
d zullen komen.
zen.

an.

ken en zelf een
uitrichtten kan
tjen, met name
a meer overwicht

stuursch gezicht
naar een warmen,

alitie met Rome
de voorwaarden
et ongeloof, maar
welke uit de be-
men.

alitie na de ver-
die een ander

e Nationale Unie
die meenen, dat

rvoor verknijpt.
n geannexoord.
zullen zich dan
ang zal hun dan

koord, dat hen

ontwapening.
evatte democratie
een worden onder

lijst der partijen.
zooals het „Har-
n op het aantal
omt.

Boezuinigingspartij	8
Verbond van Actualisten	5
Vrije Christ. Partij	3
Verbond voor Premievrij Staatspensioen	3
Grondpartij	3
Nationale Partij	2
Sportpartij	1
Pensioenactie Partij	1
Rentetrekkeurs Partij	1
Landbouwerspartij	1
Wilde Partij	1
Rapaille Partij	1

Er is niet veel studie toe noodig om tot de konklusie te komen, dat eigenlijk slechts één andere groepering dan de tegenwoordige een meerderheid kan opleveren n.l. die van de eenzijdig opgevatte democratie.

Wie b.v. denkt, dat de „vrijhandel“ genoeg lijn tot sterke partijenconcentratie bezit, vergist zich.

De liefde voor den „vrijhandel“ is bij menige partij, welke haar in het program heeft geschreven, vrijwel platonisch.

Absolute vrijhandel durft geen enkele partij, die zich haar verantwoordelijkheid bewust is, aan.

Die bestaat trouwens in geen enkel land.

Wel zijn er landen, waarin een meerderheid is voor een valsch begrepen democratie.

En nu heeft men uitgerekend, dat daarvoor ook hier een deel van de Roomschen te vinden zou zijn.

Het „wij kunnen ook anders“ van Dr Nolens, heeft sommigen — ten onrechte — moed gegeven.

Ook is het bekend, dat een malkontente groep Roomschen die richting uit wil.

Tel daarbij nu de vrijzinnig-democraten en de sociaal-democraten plus een stuk of wat dwergpartijtjes en het getal 51 is overschreden.

In Duitschland en België bleek zulk samengaan mogelijk.

Waarom ook hier niet? zoo vraagt men.

Alles hangt van de Roomschen af.

Doch dat deze zich tot zulk een politiek zullen laten verlokken, is niet aannemelijk.

Men is Schaapman nog niet vergeten.

Krachtige stemmen gaan er uit het Roomsche kamp op, die de tegenwoordige coalitie als een voorrecht verklaren boven elke andere partijgroepering, welke in het buitenland wordt gevonden.

Wat de anti-revolutionairen betreft, zij kunnen geen andere partijgroepering in overweging nemen.

Zeker, zij is van huis uit democratisch en moet dat ook blijven.

Maar tusschen haar democratie en die van de S.D.A.P. bestaat een enorm verschil.

Een principieel verschil.

En wanneer wij met het oog op de coalitie zeiden: ook wij kunnen anders, dan zag dat niet op een andere partijgroepering.

Wij kunnen alleen anders, wanneer we voor een bepaald punt van staatsbeleid worden gesteld.

Dan is er een incidentele, een zeer tijdelijk samengaan mogelijk.

Maar een zich voegen in een andere partijgroepering niet.

Wij staan hier voor de keuze van beginsel en belang. Die keuze valt ons niet zwaar.

Het beginsel wint het altijd.

Alleen de tegenwoordige rechtsche partijen hebben dieper liggende beginselen gemeen.

Tusschen hen kan dan ook slechts een bond worden gesloten van blijvende aard.

Laten één of beide partijen ons in den steek of eischen ze van ons te veel, dan kunnen we voor een oogenblik met andere partijen een bepaald belang voorstaan.

Maar is dat naar behooren behartigd, dan gaan we weer ons weegs.

Zulk een politiek begeeren we echter niet.

Levert ook de coalitie voor ons bezwaren op, kan die ons nooit geheel bevredigen, zulk een „Real-politik“ kan het nog veel minder.

Het ideale is er dan voor ons af.

Want dat wordt bepaald door onze beginselen.

— **WIJ Blijven Ideeel.**

Ungeruste zielen uiten in deze dagen hun bezorgdheid, dat de anti-revolutionaire partij te veel den materialistischen kant opgaat.

Een paar correspondenten lichten tegenover ons hun ergernis, welke door de reclame op de schutlingen voor minister Colijn gemaakt bij hen werd opgewekt.

Als dat de glorie van onze partij moet zijn — zoo ongeveer luidt hun klacht — dat minister Colijn den gulden gered heeft, dan zijn we toch al ver weggezonken.

Ikabod! zoo roept er een uit. De eer is weg.

Wij verwonderen ons over de geestesgesteldheid, die daaruit spreekt.

Wanneer een vreemdeling zoo oordeelde, zouden we dit kunnen verstaan.

Die weet misschien niet meer van de anti-revolutionaire partij af, dan zulk een schutting-schildering te lezen geeft.

Maar dat zij, die met onze partij meeleven, zich daar door over het karakter van onze partij laten inlichten, is toch onbegrijpelijk.

Die reclame is natuurlijk niet in de eerste plaats voor anti-revolutionairen bedoeld.

Die hebben haar niet nodig.

Maar blijkbaar is ze erop berekend om tegenstanders en vooral de middenstof eraan te herinneren, dat minister Colijn — en dat niet zonder de hulp van alle

rechtsche partijen, al staat er dat korthedshalve niet bij vermeld — nationaal werk, dat ook hun ten goede komt, heeft verricht.

Alle verkiezingsreclame heeft een sterke schaduw. Die ontbreekt ook hier niet.

Men behoort deze te lezen met goeden wil.

Dat mag immers van een anti-revolutionair worden geëischt?

In dezen tijd moest het natuurlijke meer verzorgd worden dan anders.

Ons land lag financieel in een moeras.

Daar moest het uitgeholpen.

En onder het bestel Gods is dat aanvankelijk gelukt.

Minister Colijn ontving van Hem wijsheid, om de middelen daartoe te vinden.

Nog moet dat worden voortgezet.

Doch dat is niet het program voor de komende periode van vier jaar.

Dat „natuurlijke“ is voor ons bijzaak.

Daardoor moet juist ruimte gemaakt voor „het geestelijke“.

Reeds werd dit „geestelijke“ door het „natuurlijke“ mede gediend.

Maar het moet en zal nog meer naar voren komen.

Door het materiële te verzorgen wordt men nog niet materialistisch.

Dat wordt men, zoo men in het materiële opgaat. Het is ons echter om het ideale te doen.

En dat niet in verre toekomst.

Doch nu reeds.

Werken we dan met minister Colijn samen, om de volgende periode bovenal een ideaal karakter te doen dragen.

Onze partij moet en zal zoo spoedig mogelijk dit materiële deel der politiek binnen de gewone grenzen terugbrengen — in accoord met de andere rechtsche partijen — om aan het ideale werk ook de vrijgekomen krachten te geven.

Werde zij daartoe als regeeringsmeerderheid, dank zij de verkiezing, in staat gesteld!

HEPP.

OPVOEDING EN ONDERWIJS.

De Roomschen en de Vaderlandsche geschiedenis.

Meermalen werd in deze rubriek met instemming aangehaald hetgeen de Roomschen schreven. En we hebben groot respect voor hetgeen ze doen voor de opvoedkunde, speciaal dan voor hun principiële Roomsche paedagogiek. Maar ook in algemeenen zin, op wetenschappelijk erf ook daar, waar het gaat om experiment en proefneming, zijn de Roomschen „bij“. We behoeven slechts den naam van Profs. Roels en Van Ginneken te noemen en ieder, die eenigszins meeleeft, begrijpt, wat wij bedoelen.

Nu hebben de Roomschen tegelijkertijd groot gelijk, dat zij, wanneer ze meenen dat ze een gevaar zien, waarschuwen.

En waarlijk, in dezen houden zij zich niet onbetwist.

Wie eenigszins gerogeld leest, wat er van hun zijde geschreven wordt over „kinderlectuur“, zal onmiddellijk toegeven, dat zij de wacht weten te betrekken bij het Roomsche beginsel. En daarin hebben zij — we erkennen dat nogmaals nadrukkelijk — volkomen gelijk.

Er zou voor ons zelfs meermalen iets te leeren vallen uit de wijze, waarop zij weten op te treden. En, al zijn ook daar de leidende personen, voorzover ze specialiteit zijn op dit terrein, het lang niet met elkaar eens — toch is er in de beweging, die in onze dagen bij de Roomschen voor het Roomsche kinderboek gaande is, heel veel, dat ons jaloersch kan maken.

En natuurlijk kijken wij dat alles aan — trachten er iets uit te leeren — en zwijgen dan verder — en doen in eigen kring winst met hetgeen we hebben gezien.

Het is onze taak niet het doen der Roomschen in dezen te becritiseeren. Het recht van souveriniteit in eigen kring, dat wij voor ons opeischen, komt ook aan de Roomschen toe.

Maar ietwat anders wordt het, zodra wij te doen krijgen met een onderwerp, dat onszelf raakt, of dat, zooals in het geval, waarover we thans willen handelen, betrekking heeft op ons volksbestaan, op de eer van ons vorstenhuis, en in verband daarmee, met het leven van onze Calvinistische vaders.

Het mag ons toch niet onverschillig zijn, wat er op de Roomsche scholen wordt gezegd omtrent de groote perioden uit onze historie, — en even goed als de Roomschen (in alle kalme en waardigheid, we erkennen het gaarne, maar dan toch ook heel beslist) meenen ons te moeten aanspreken, wanneer wij over dingen, die hen heilig zijn in onze schoolboeken spreken op een wijze, die volgens hen niet door den beugel kan, meenen wij ook de Roomschen wel eens een en ander in herinnering te mogen brengen, wanneer zij optreden op een wijze, die het karakter van onze historie, en die de eer van ons vorstenhuis te na komt.

In het nummer van 1 Mei en in dat van 15 Juni van het „tijdschrift voor practische Roomsche opvoeding“, „Ons eigen Blad“, komt een artikel

voor van iemand, die zich noemt „Canite Tuba“ — een naam, die veel zegt: immers het beteekent: „blaast de bazuin“.

Deze schrijver (we zullen maar veronderstellen, dat het een „hij“ is) handelt over „Willem de Zwijger in onze school“.

Wanneer ik deze artikelen (eigenlijk een artikel in tweeën) bespreek, dan moet ik wel beginnen, — ik hoop, dat het me wordt vergeven, — met citeeren.

Het artikel vangt aan met een citaat van Dr Nijhoff, uit zijn „Willem van Oranje“.

Nijhoff schreef, dat, „wie den grondslag van zijn liefde tot het huis van Oranje niet onder zijn voeten wil zien wegzinken“, het karakter van „den stichter van onzen staat in eere“ heeft te houden. En dat, „moesten de denkbeelden van de jongste katholieke geschiedschrijvers omtrent Prins Willem den eersten omhelsd worden“, „het er treurig uitzag met veler, zoo telkens betuigde liefde tot het huis van Oranje“.

De schrijver van het genoemde artikel zegt nu, dat op deze, volgens hem echt liberalistische basis, men in de school van Fruin zijn liefde tot en zijn eerbied voor het huis van Oranje wilde gronden. „t Was nog de goeie ouwe tijd van het Liberalisme!“ „Dr Nuyens had nog niet zoo lang geleden verrassend licht laten schijnen op de Nederlandsche beroerten.“

En dan gaat de schrijver aldus verder:

Op die gevaarlijke uitingen van Roomsche zijde moest echter zoo spoedig mogelijk de vrijzinnige domper gedruwd. Natuurlijk waren het juist de mindere goden van 't liberalisme, die zich daartoe geroepen gevoelden. Doch mindere goden hadden op de denkbeelden der toenmalige onderwijzerswereld een bedenkelijk grooten invloed. En toen onze brave Roomsche burgers zoo ernstig hoorden beweren, dat ieder oprecht vaderlander Willem de Zwijger onvoorwaardelijk moet eeren en bewonderen, toen er zelfs waren, die gevaarlijke woorden spraken, en dreigden als Dr Nijhoff hierboven, toen eindelijk examen en exameneischen a priori vóór opstelden (tenminste in practijk), dat van de Zwijger geen kwaad mocht gezegd worden, ... ja toen werden velen der onzen bedeesd. Ze zongen mee in 't koor van liberalen en orthodoxen, zelfs als er Geuzenfeesten moesten gevierd worden. Als 't Wilhelmus weerklonk, verklaarden zij van Willem de Zwijger met evenveel goede trouw als het overgrootste deel hunner niet-Roomsche landgenooten, dat hij „den Konink van Hispanien altijd gheert“ had! Zij markeerden de pas bij „Het Lied van Koppelstock“ en vergaten ervoor wel eens de hymne van Gorcums Martelaren. Ze hielden bij de gedachte, dat men hen voor zoo slecht kon houden den troon van Oranje-Nassau te willen ondermijnen. En op onze scholen werd de Zwijger-kwestie voor menig onderwijzer een puzzel, die hij oploste zoo goed en zoo kwaad 't ging, doch altijd met 't gevoel, dat zijn hand een brandsteel roerde.

Maar, zoo zegt de man, „Canite Tuba“, sindsdien is veel veranderd. De roomsche onderwijzers weten nu wel, hoe ze moeten. Tenminste gedeeltelijk. Want al te veel wordt, b.v. ook nog bij de viering van de nationale feesten, de Roomsche traditie verloochend.

En er zijn onderwijzers, die werkelijk niet weten „hoe ze met Oranje moeten op de Roomsche school“. Een collega wendde zich tot „O. E. B.“ met de vraag, hoe het op „onze“ scholen moest, wanneer er over den Zwijger moest worden verteld. En mee daarom zal de schrijver de andere Roomsche onderwijzers meteen inlichten.

Vooraf maakt hij een restrictie:

Van meet af moet 't ons echter klaar en duidelijk voor den geest staan, dat het wettig en soeverein Gezag van H. M. onze geëerbiedigde en beminde Koningin absoluut niet staat of valt met ons oordeel over Willem van Oranje. Op oneindig veel hechter basis dan Dr Nijhoff noodig oordeelde, berust bij ons, Katholieken van Nederland, de eerbied voor en de gehoorzaamheid aan de Koningin. En al zou ook ooit een voortgezet historisch onderzoek de zwartste dingen aan 't licht brengen omtrent hem, die de ziel was van den Opstand tegen Spanje, de hechtheid van het koninklijk gezag zou er voor ons niet in 't minst door geschokt worden.

De feiten hebben overigens bewezen — wie herinnert zich niet wat er in 1918 gebeurde! — dat de bezorgdheid van Dr Nijhoff totaal ongegrond was. Het werk der „jongste katholieke geschiedschrijvers“ uit zijn tijd heeft in breede kringen zijn invloed doen gelden en werkt nog steeds voort. Doch meer dan ooit staat 't vast, dat als weer de troon van Oranje-Nassau door de Revolutie zou worden bedreigd, de Roomsche Nederlanders als één man in bouw en trouw stand zullen houden rond de Oranje-vaan.

Want voor ons is en blijft Wilhelmina de Koninginne bij de „gratie Gods“.

Dat Haar gezag bij uitstek een wettig gezag is, vloeit niet voort uit een daad van opstand door een harer verre voorvadersen gepleegd. Ook in die klassen der Lagere School, waar bij de bespreking van de Zwijger, de afstamming onzer Koningin vanzelf moet ter sprake komen, is deze waarheid heel gemakkelijk duidelijk te maken. Daarvoor behoeven we waarlijk niet terug tot de 16e eeuw en zelfs niet tot den vrede van Munster. Veel juist, en veel veiliger ook, is 't den val van Napoleon als uitgangspunt te nemen. Toen geheel Europa ondersteeboven lag en vóór nog 't Wiener Congres orde kon scheppen, is op den gedankwaardigen 30 November 1813 de zoon van den laatsten Stadhouder bij Scheveningen aan land gestapt en werd de vestiging van een soevereinetroon, waarop deze Oranje als eerste vorst zou zetelen, be-

84
75
63
41
38
29
20
20
20
20
18
17
15
12
10
10
9
9
8